

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETMEYER.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Hírmegjelölések csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre . . . . . 10 frt — kr
Félévre . . . . . 5 frt —
Negyedévre . . . . . 2 frt 50
Egy hóra . . . . . 1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsorú betűsor egy soros beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlár 4 hasábsorú betűsorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, május 27.

103. szám.

Meghívás.

Körössi Sándor

sz. kir. Debreczen város III-dik vá-
lasztókerületének országgyűlési kép-
viselője

f. évi június 2-án,

azaz Pünkösöd hetfőjén délelőtt 10
órákor

a városháza udvarán

(rosz idő esetén a teremben)

beszámoló beszédet
fog tartani.

Ez alkalomra a választópolgá-
rok tisztelettel meghívattak.

Külön meghívók nem küldetnek szét.

Debreczen, 1884. május 27.

A debreczeni szabadelvű párt
elnöksége.

Egy beszámoló.

Országszerte hangzanak a beszámoló
beszédék, melyek egy lezajlott országgyű-
lés zárkövet képezik, de egyszersmind a
jeladást is az új küzdelemre. Mindenik
képviselő a maga pártzempontjából igye-
szik az eseményeket megérteni, hallga-
tóival s mindeniknek a vége oda megy
ki, hogy hivatásának ő a maga részéről
lelkismeretesen megfelelt.

És ha figyelemmel kísérjük ezen el-
hangzott beszédeteket, azokat csak két osz-
tályba sorozhatjuk, nevezetesen, egyik
rész kárhözhatja és elítéli a kormány és
pártja működését, a másik része ellenke-
zőleg érdeme szerint méltányolja azt.

Most már a ki dolgokkal köze-
tebből nem ismerős, — de nem is sze-
ret pártzemélyen nézni, alig tud el-
igazodni azon, hogy melyiknek van hát-
igaza, mert hiszen mindenik az érvek

halmazát véli produkálni a maga állítása
begyőzésére.

Hát annak a ki nincs teljes meg-
győződésben, vagy a ki egyik másik do-
logban kételkedni tud, ajánljuk figyelmébe
azon három beszámoló beszédet, melyek
egyikét Pauler Tivadar igazságügy-
miniszter Budapesten, másikat Falk
Miksa Aradon, és harmadikát Jókai
Mór Kassán elmondotta.

És kiválóan felhívjuk az olvasó í-
gyelmét ezek között a Jókai Mór be-
szédére, mely teljes világításba helyezi
azon álláspontot, melyet a kormány párt
elfoglalt, teljesen megvilágítja a kormány
működését és megérthetővé teszi, hogy
miért vagyunk mi kormánypártiak s mi-
ért ragaszkodunk továbbra is rendületle-
nül azon zászlóhoz, melyre a szabadel-
vűség van felírva.

És mert meg vagyunk győződve,
hogy ugy pártunk ügyének, mint általá-
ban a választó polgároknak szolgálatot
teszünk vele, ime közöljük ezen egész
beszédet a mint következik.

Tisztelt honfitársaim!

Elvbarátaim meghívásának öngedve, meg-
jelentem önök között: kérem, szíveskedjenek
türelemmel végighallgatni.

A szabadelvű párt tagja vagyok, a
mostani kormányt pártolom s ennek a politi-
káját védelmezem az ellenzékkel szemben.

En minden ellenzéknek a jogosultsá-
gát elismerem. Az alkotmányos életnek az
ellenzék éppen olyan szerve, mint a testi
organizmusnak az epe: keserű, de szük-
séges.

Különösen elismerem hazánkban az olyan
ellenzéknek a jogosultságát, mely elvi alapon
áll: ilyen a függetlenségi párt.

Magyarország önállósága egy magas
ideál. Olyan magas, hogy a láthatárról soha
sem tud letűnni.

S nem is mondja senki, hogy ez esz-
ménykép nem utolérhető. Majd ha egyszersm
Magyarország népe felszaporodik harmincz mil-
lióra; — majd ha a nemzetiségi ellentétek
végeképp kiegyeznek egy általános honi ér-
zületben; — majdha Magyarország cultura,
humanismus és politikai érettség dolgában
mintaképe lesz az alkotmányos országoknak;
majd ha országunk az anyagi fejlődés terén
megszerzi azt az erőt, hogy Dél-Európa kö-
zepeit magában is nagy hatalmi állást fog-
lalhasson; — majd ha tulhatalmas szomszéd-
ainknál a hódítási vágyakat telváltandja a

saját népeik belreformjai iránti törekvés;
majd ha Európa minden államai belátandják
az általános lefegyverzés mulhatatlan kény-
szerűségét; és majd ha mindenkifelett eljön
az a boldog kor, a mikor a magyar kibékül
önmagával, megszűnik tépni magát s
elvék és nézetek különbsége miatt nem vi-
sel valóságos elkeseredett háborút honfitárs
a honfitárs ellen; majd ha megszűnik az ősi
átok, hogy „a magyar soha össze nem tart”;
— akkor, igenis akkor, itt lesz az ideje, hogy
a függetlenségről szóló ige testté váljék.

Addig is, a czélt magát tartva nagy
tisztelőben, a mostani táborának nem jós-
lok győzelmét. Midőn a függetlenségi párt
saját keblében is gyógyíthatatlan meghason-
lással küzd, a midőn egy része (tisztelőt,
beesület a nemes érzésű idealistáknak) a nép
legrosszabb szenvedélyeit költi fel tusára,
amidőn záptojás, közápor, furkós bot, tör,
revolver szerepel az alkotmányos küzdelem-
ben, s ami mindezeknél ártóbb fegyver, egy
minden beesületet sarbatpíró hirlapirodalom
és parlamenti botrányhajszát és a mellette
a középkeri fanaticus vallásdühöt szító piaci
szónoklat, akkor kénytelen vagyok kimon-
dani, hogy ezen az uton minden előre tett
lépés egy esztendővel hátrább viszi a füg-
getlenségi pártot attól a magas czéltől, amit
maga előtt lát. Itt már nem szentesíti a czél
az eszközöket; hanem az eszközök szentség-
telentik meg a czélt. A magyar nemzet el-
fordul az ilyen küzdelemtől s inkább, hogy-
sem ilyen áron, ilyen eszközökkel jusson el
az önállósághoz, megmarad a mostani köz-
jogi alapon, a dualismus ószinte hívének, s
igyekezik hazáját nagygyá és boldoggá tenni
az adott helyzetben.

A másik ellenzék, az ugynevezett „mér-
sékelt ellenzék” saját önkéntes vallomása
szerint szüntén a közjogi alapon álló, ezen
közjogi alapot azonban beszédében s nyomat-
tásában éppen oly buzgalommal igyekezik gyü-
löletessé tenni a nép előtt, mint a függet-
lenségi párt.

Nem fogok itt ezen a helyen azoknak
a beszédeknek a czáfolatába bocsátkozni, a
miket a mérsékelt ellenzék vezérszónokai
közrebecsáltak in partibus infidelium. Sok-
kal magasabbra becsülöm a jelenlévő közön-
séget, hogysem az ilyen mondasoknak az ér-
tékét leszállítani fölöslegesnek ne tartsam
itt, „hogy a mostani kormány a földadót 30
millióval fölemelte; hogy az adóemelés ösz-
szegét mind Boszniaira költi; hogy a most-
ani közigazgatási tisztviselők milliókat sik-
kasztanak el s azt a kormány elnézi; hogy
katonáinak csak ellenzéki apák fiait viteti el
a kormány, a kormánypártiakot otthon
hagyja; hogy Horvátország nagyobb hatá-
lom most, mint Magyarország stb. stb.” —
A mérsékelt ellenzék vezérszónokaiban sok
rejtett humor van, ők a választási beszéde-

ikben tul akarnak hajtani a szélbéli szónok-
latokon, s valljuk meg az igazat, hogy ez a
paródiázás nagyon jól sikerül nekik.

Választások alatt minden szabad, mint
a Saturnaliák ünnepe.

En csak azzal akarok foglalkozni, a mi-
ért az egész mérsékelt ellenzék szavatossá-
got vállalt, a nyomtatásban kiadott mani-
festumukkal, A mely nem más, mint a kor-
mány ellen összeállított vádlevél — és en-
nélfogva valóságos kötelező program: a
vádlokra nézve.

A kik a mérsékelt ellenzéknek rossz-
akarói, azt állítják ugyan róla, hogy ha az
ő vezérférfiak kerülnek a kormánypa-
dokra, azok is épen szóról szóra azt a poli-
tikát követnék, a mit a mostani kormány-
férfiak.

En azonban a mérsékelt ellenzék vezér-
férfiainak mértéktelenül nagy tisztelője va-
gyok, s annál fogva szentül és erősen hiszem,
hogy ha ők kormányra kerülnek, mind azt,
a mit a mostani kormány tetteiben kárho-
zatnak, azonnal és gyökeresen meg fogják
változtatni.

Vegyük sorba.

Miután a mérsékelt ellenzék azt állítja,
hogy Magyarország felemelt adóinak ösz-
szegét Bosznia nyeli el, s ennek megszállása po-
litikailag is káros, mert a dualismust alte-
rálja; tehát következetes eljárás képen, a mint
az ő pártjuk kormányra kerülhet, legelőször
is ezt a bajt fogja megszüntetni, s odahat,
hogy Boszniaiból és Herzegovinából az osz-
trák-magyar hadsereg visszavonassék. Hogy
e megszállást európai congressus bizta ránk,
az őket nem fogja fészélyezni, mert hisz ők
nem Európától kapták a mandatumot, hanem
a választó kerülettől s az európai politikát
nem a diplomaták, hanem a kortesvezérek
állapítják meg.

A Bosznia és Herzegovina megszállá-
sára kiadott pénz ugyan nem fogják a török
kormánytól visszakapni, a mire annak har-
minczhárom oka van, és így annak a terhet
csak tovább is kell viselni a monarchiának,
de meg azt sem lehet tudni, hogy a törökök
mennek-e be, hamarabb az általunk üresen
hagyott tartományba, vagy a szerbek, vagy
a czernagorczák? Valószínűleg mind a hár-
man. Hogy azok aztán hogy fogják ott egy-
másnak a torkát elvagdálni? az az ő dol-
guk; hogy abban az órában, hogy borul egy-
szerre lángba az egész Balkán félsziget?
Hogy rendül meg az oszman birodalom még
meglevő alapja? hogy kezdődik újra az orosz
birodalom missiója a délkeleten? az mind nem
a mi falunknak a gondja.

Azok a lángok azonban hozzánk is át
fognak csapkodni, s miután én a mérsékelt
ellenzék férfinak hazafiságát kétségbe nem
vonom, meg vagyok föléje győződve, hogy
minden eszközt meg fognak adni a közös

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A NAGY PRÓBA.

ELBESZÉLÉS.

VÉRTESI ARNOLDTÓL.

I.

Ide hallgassatok, öcsém, mert a mit el
mondok, az nem történik meg mindennap és
nem terem minden bokorban olyan egy pár,
a kik ugy szerszák egymást, mint Katicza
hugom, meg Zsámboky Feri. . . . Hallottátok
tán a híret? . . . Nem hallottátok? No hát
elmondom.

S Pali bátyánk végig simitva hosszú
ősz szakalát, rákezdte a történetet, melyet
már oly sokszor hallottunk tőle:

— Ha jól emlékszem . . . mert az ilyen
őreg embernek bizony már gyöngül az em-
lékező tehetése s meglehet, hogy több ideje
is elmúlt már annak, mint a hogy gondolom
. . . na de hát mindegy, akár harminczöt éve,
akár több. Régi historia ez és másformák
voltak még akkor az emberek, meg az asz-
szonyok . . . Vagy tán csak nekem rémlik
ugy . . . Szent igaz, hogy én még fiatalabb
legény voltam, noha akkor is jóval tuljárt-
tam már a harminczon s addig itt lett
volna az ideje menyecskét hozni a házhoz.

— Kívánsz a legény sorból, — ösz-
tökölt sokszor Zsiga bátyám s elég világo-
san tudtomra adta, hogy megkaphatnám ám
Katiczát, csak szólnom kellene.

Hej! hiszen ha a szívét is megkaphat-

tam volna, szóltam volna én százszor is,
meg ezerszer is; de hát hiábavaló fáradság
volt már az akkor s csak a vak nem látta,
hogy a leány szive Zsámboky Ferihez
hajlik.

— Miért nem adja oda bátyám Katiczát
annak a fiúnak? — mondtam én.

Meg mások is mondták. Derék fiu volt,
vagyonnal is szépen megáldotta az isten, a
családja ellen sem lehetett kifogás, odahat-
ták volna annak akár a főispán leányát is;
de más volt a bökkenő. Zsiga bátyám pör-
patvarba keveredett hajdan a Feri apjával
valami malomrész miatt s azt sohasem bírta
elfelejteni. Azóta már az egész malom ösz-
szedőlt, a patak kiszáradt s az öreg Zsám-
boky is tizenöt év óta a temetőben fekszik;
nem volt kivel pörlekedni. Hanem Zsiga bá-
tyám még most sem bocsáthatta meg, hogy
az ő igaz jussát el akarták pörölni s engesz-
telhetlen gyűlöletét az apáról átvitte a fiura.

Beszélehtünk neki akármit, mindig
csak azt felelt rá: Zsámboky fajta ez is,
benne van a zsvány vér. Hátha ez az egész
világ kifordul a sarkából, de bizony ak-
kor sem adja oda a leányát annak a bi-
tangnak!

Makacs vén ember volt s nem bánta,
inkább pusztuljon el a leánya, mint a hogy
elpusztult az a pörös malom, de a Zsámboky
Ferié nem lesz.

Erővel mászhoz adta az apja.
— Nem lesz ennek jó vége, Zsiga bá-
tyám, mondtuk neki, de hiába.

Megvallom, hogy már akkor valami sze-
rencsétlenségűl félttem. De nem történt semmi.
A leány nem ugrott a vízbe. Akkor még

nem ölték meg magukat oly könnyen a leá-
nyok, meg aztán olyan nagyon félt szegény
lelkem az apjától, hogy talán még meghalni
sem mert volna.

Sirt eleget; hanem azzal a makacs vén
ember nem sokat törődött. Leány könyek ha-
mar felszáradnak. Sápadt is volt szegényke
s ugy elfogyott, mint az árnyék; minden
ember megsajnálta, a ki ott volt az esküvő-
jén, csak a saját édes apja nem.

Ugy rémlett nekem, mintha nem is la-
kadalomra, hanem temetésre vinnék azt a
fölkoszorozott, fehér ruhás menyasszonyt,
nem lehetett volna halaványabb a koporsó-
ban sem.

A völegény (Keresztessy Kálmán volt
Kis-Mihályiból, annak a Keresztessy Bélának
a bátyja, kit ti is ismertek) mérgesen szori-
totta össze ajkait. Nem mondhatnám, hogy
valami nagyon jó kedve lett volna a me-
nyegzőn; de azt gondolta magában, hogy
akár így, akár úgy esett a dolog, Katicza
most már az övé s a császár is beérhetné
olyan szép menyasszonnyal. Azért, hogy
egy darabig tán pityeregni fog az új me-
nyecske, se baj, mégis csak az övé az.

Persze, hogy az övé volt, törvény sze-
rint, isten s emberek előtt s a milyen enge-
delmességhez szokott ártatlan teremtmény
volt az a leány, bátran remélhetette Keresz-
tessy Kálmán, hogy jó asszony, hü feleség
lesz belőle.

Nem is tudott senki semmi rosszat mon-
dani a fiatal asszonynak, csakhogy mindig szo-
moru volt szegény s az nem tetszett a fér-
jének és sok durva szót kellett amiatt Kati-
czának szenvedni, mert Keresztessy Kálmán

nyers legény volt s nem igen válogatta meg,
hogy mit mond, főkép ha kissé kelletlenül töb-
bet ivott.

Olyankor nem egyszer megesgett, hogy
öklével döngette az asztalt s fenyegetve ki-
áltott a feleségére:

— Ide ülj az ölembe, hadd lássák, hogy
szeretsz. Hadd mondják el Zsámboky Fe-
rinek.

S ha az asszony nem fogadott mindjárt
szót s pirulva szokott ki a szobából, pohár,
palackk egymás után repült a falnak, tükör-
nek, ablaknak, Csörömpölvé hullott a sok ösz-
szeszedett üveg a földre.

Ilyen volt a Keresztessy Kálmán ter-
mészete. A cseléjét, jobbágyját agyba-főbe
verte minden csekélységért s reszkettem a
a gondolattól, hogy ez a durva ember egy-
szer majd Katiczára is fölemeli a kezét.

— Eh! majd hozzá szoknak egymáshoz,
— felelte Zsiga bátyám, mikor figyelmeztet-
tük, hogy baj van a házban s a fiatal pár
nem fér össze.

Egyszer végre mégis rászánta magát,
hogy prédikációt tart vejenek és leányának;
hanem annak a prédikációnak a veleje csak
abból állt, hogy: „megbecsüljétek magatokat,
mert ha mindennap hajba kaptok is, tite-
ket már csak az ásó, kapa választhat el egy-
mástól.”

Harmadnapra ezután a nevezetes pré-
dikáció után vérebén fekvé, megölvé találták
Keresztessy Kálmánt az ágyában.

(Polyt. köv)

kormányának, Dalmátia, Fiume és a magyar tengerpart, valamint Magyarország déli határainak védelmére, s a mostani 26 ezer főnyi megszálló sereg helyett fel fognak állítani egy százezer főnyi observáló sereget, a Bocche di Cattorotul Orsováig; gondoskodva szilárd őrvárakról, láncolatáról, a melyeket már Boszniában és Hercegovinában nagy költséggel létrehozunk, hogy a szegény magyar katonák az ég alatt ne háljanak éhen, szomjan ne vesszenek.

Ehhez a költséghez hozzá adhatjuk még azt az évenkénti egy millió forintot, a mely a bosnyák menekültek élelmezése kerület már egyszer s kerülni fog másodszer is. S akkor összehadjuk a Bosznia odahagyási politikának finanszírozási eredményét. A politikai és stratégiai eredmények majd még csak később jönnek.

Ezzel azután egyáltalán a horvát kérdés is gyökeresen meg lesz orvosolva, mert a hol bástyák bivaloncoknak, s a hol a szomszédban forradalom, véres harc dühöng, ott az alkotmány: a katonai parancsszó.

Ekként szerencsésen megszabadulva a boszniai gondoktól, és a horvát volleitésektől, az új férfiak kormányza fordíthatja teljes tevékenységét a belügyek jobban rendezésére.

Legelső, miután a jelenlegi közigazgatási tisztikar, az ő egyik vezérnökük szerint, nem csak hogy rossz, hanem még milliókat is szokott sikkasztani; s a mi a hét fő bűnök összesége, hogy a Tisza kormányának engedelmes híve és eszköze, tehát azzal egyebet nem tehetnek mint hogy az egész mostani választott tisztikart — nem elcsapják, — annál több humanitást teszek fel róluk; — hanem nyugdíjba helyezik, s annak helyébe mint az egy másik vezérnökük nagyszabású beszédében meghatározva találjuk, kinevezett hivatalnokokat fogják beállítani, a kik az adminisztrációt, mivel hogy eddig még nem próbálták, tehát nagyon jól fogják kezelni.

Azután következnek a sor az igazságszolgáltatásra. Az ellenzéki manifestum szerint a mi bíránk sem jők, sem elégségesek. Hogy a bírálóknak nincs a közönség melegsége, azt tudom, miután törvényeink mellett két perlekedő fél közül csak az egyik fél nyerheti meg a pert; annál fogva a vesztés fél mindig igazságtalannak fogja találni a bírót. Hogy ezt ók hogyan fogják megváltoztatni, hogy fogják olyan bírakra szert tenni, a kiknél a kedvezőtlen ítélet is kellemtessé válik? az előttem titok; de hogy meg fogják tenni, arra őket a programjuk kötelezi. A törvényszékek elégtelenségén könnyen segítenek majd az által, hogy minden városnak adnak egy törvényszéket; holott a mostani kormány gazdálkodási szempontból 30 törvényszéket megszűntetett. Ez is került egy kis pénzbe.

Egy harmadik vezérnökük aztán a honvédség bővebb kifejtését igéri, egy negyedik az iparosok pártolását, egy ötödik a hivatalnokok fizetésének felemelését; a mi mind igen buzditásra méltó szándékok, csak-hogy ismét pénzbe kerülnek.

Vége aztán az első vezérnökötől elkezdve a harminczharmadikig mind valamennyien az adók felemelése, az újabb szeszadó behozatala, a vasúti tsrifák nagysága, a lánchíd vámszedése ellen intézve hatalmas támadást, kötelezni fogják az új férfiak kormányát, hogy az adókat leszállítsa: legalább is azzal a harmincz millióval, a mivel (szereintük) a mostani kormány a földadót fölemelte; a szeszadót szintén, a lánchídért meg elégedje s a vasúti tsrifákat is alább bocsássa.

Es ilyenformán az ország kiadásait fölemelve valami harmincz millióval, a bevételét pedig leszállítva szintén harmincz millióval, hogy az által az új férfiak kormányja az államháztartásban az egysúlyt teljesen helyre fogja állítani, ezt csak az nem hiszi el, a ki nem tudja az algebrából, hogy ha két minust összeadnak, akkor abból plus lesz.

Amde minden pénzügyi nehézségek dialmas leküzdésére van az ellenzéknek egy általános esodaszere: az önálló vánterület felállításra. Ezt a függetlenségi párt egész háttérrel igéri, a mérsékelt ellenzék pedig csak egy hajszál híján határozottan.

Ez a hajszál tudniillik az a fantázia, hogy ha az osztrák féllel jobb kiegyezést nem köthetünk a mostaninál. Ez a mostani vámszerződés ugyan négy és fél millióval több jövedelmet hoz Magyarországnak, mint az 1868-iki szerződés hozott. Ezt Széll Kálmán kimondta. S bár ne mondta volna ki, mert már most nemcsak mi tudjuk hanem az osztrák politikusok is tudják s ezzel erősen meg lesz nehezítve a jövőendő férfainak, ha ők kerülnek a kormányra s ha a jelenlegi szerződést, mely 1888-ig tart, 1886-ban felmondják, még a mostaninál is jobb föltételek mellett egyezkedni ki az örökös tartományok képviselével és így, programjuk szerint, kényseritve lesznek az önálló vánterület sorompóinak felállítására.

Hogy mi lesz az önálló vánterület pénzügyi tsizta haszna, ez a kérdés egy olyan ismeretlen tenger, a mire gyöngye hajócskánál rászállni nem merek. Az ellenzék finanszírozásai az ötven milliótól az ötszáz millióig reménykednek. Nehéz előleges költségvetést csinálni e föltött, nemcsak azért, mert nem tudjuk, hogy a határvámtól kezelő bu-reaucratia, a vámtörök dandára mibe fog kerülni; de leginkább azért nem, mert a vánter-

bevételek az határozza meg, hogy a hazai közönség mennyit fogyaszt.

Ennek pedig megint az a barometruma, hogy mennyi elkölteni való pénze van idebenn leginkább luxuscikkekre a hazai közönségnek. Az pedig előre látható, hogy kevesebb lesz, mint most. Mert a mint mi a határ egyik oldalán felállítjuk a magunk sorompóját, hogy az Ausztriából bejövő iparcikkéket megadóztassuk, az osztrák fél meg a túlsó oldalon fogja felállítani a maga Mauth-ját, s vámtot vet a mi nyers terményeinkre, s ha az osztrák határon a magyar búzát egy forinttal, a magyar vágómarhát tíz forinttal megadóztatják, az egész országban le lesz nyomva a buzának és a vágómarhának az ára ugyanannyival, mert az árupiacra nézve irányadók a kivitel árak, a kereskedő pedig azt, a mit a vámon elveszít, a termelő révén fogja megtakarítani. Míg viszont a mennyivel mi megterheljük az osztrák iparcikkéket, annyival drágábban fogjuk azokat vásárolni. Az önálló vánterületnek az eredménye tehát az lesz, hogy fog ugyan beöle az állam pénztárába valami befolyt, de mi jámbor közönség olosóbban fogjuk adni a buzánkat s drágábban fogjuk venni a kabátunkat.

De ha még csak ez a baj származna belőle, amde sokkal nagyobb az a veszedelm, hogy a külön vánterületre szakadt monarchiának két külön douanaira apparatusa oly elkeserítő, oly boszantó, oly kölcsönös vexatciókkal, retorsiókkal jár, egymásnak a productumait az egész világ előtt diffamáló hadjáratot fog egymásnak a nemzetgazdasági érdekei ellen folytatni, mely rosszabb lesz egy igazi fegyveres háborúnál.

Hiszzen egy kis kóstolót már kaptunk belőle, nemrég ama famosus alsóausztriai helytartósági rendeletben, mely a st.-marxi vesztégar felállítására által a magyarországi vágómarhának a bécsi piacra vitélet képes lett volna megkíséríteni s melynek visszahúzását csak kormányunk erélyességének, vámszerződési törvényeink világosságának s a törvények föltött örökös föigazságságának köszönhetjük.

Tépjük csak szét ezeket a törvényeket, állítsunk fel sorompókat, s a magyar marhatevényező, földiparos, azonnal ki van zárva a legbiztosabb piacáról, Bukovinától elkezdve egész istriai határig mindenütt; de különösen ki lesz zárva Bécsből.

S ezt nem a magyarok iránt való ellenségeskedéstől fogják tenni az osztrák politikusok, hanem azért, hogy a bécsi piacot a saját termelőik számára tartásuk fel; mert Ausztriában is vannak agrarpolitikusok, a kik azt hiszik, hogy az ő gazdasági viszonyaik, csak egy emelkedhetnek, ha Magyarország a versenyből ki lesz zárva s a bécsi piac marad az osztrák tartományok által monopolizált emporiumnak. S joguk lesz ezt tenni.

Ez a vámháború Magyarországot és Ausztriát között ruinalni fogja a monarchia mind a két államát. En ehhez a fegyverhez csak abban az esetben nyulnák, ha az osztrák fél akarja a mostani vámszerződést megromtani, s a mostaninál hátrányosabb föltételek mellett szerződést Magyarországgal elfogadtatni. Jogunk van ehhez a fegyverhez; de, ha békében élhetünk, hüvelyében hagyjuk; mert, ha egyszer kihúzzuk, abból pusztítóbb harc lesz, mint a milyet valaha Magyarország és Ausztria egymás ellen vívtak.

De hát van szükség-e egy ilyen háborúra Magyarországnak?

Voltak idők, a mikor jogosult volt Magyarországnak a harcra Ausztria ellen: a mikor egy gyűlöletes idegen kormány, egy félrevezetett uralkodó, egy bigott felekezet ligája itt nálunk minden szabadságot eltiport. Hogy e szabadságot apánk anyai diadalmas harcztal vívtak, ez multunknak büszkesége: magam is tudok lelkesülni e történelmi emlékekért, könyvtárt irtam össze e tárgyról; de ugyanazt a harczt, tanácsolja-e akar az ész, akár a szív újra előidézni most, midőn országunk föltött a legalkotmányosabb király uralkodik, a ki nepeinek valódi atyja s törvényeinknek leg hatalmasabb őre? Kinek a trónbeszédben mondott végzavai: „az országgyűlés új palotájában újabb meg újabb századokon keresztül fogja kifejezését találni hű magyar nemzetünk legjellemzőbb két de egybeolvadó érzelmé, hűség a királyhoz és ragaszkodás az alkotmányhoz.“ ezen szavak éltető meleg sugárként hatoltak szét az egész mívelt világba, s csak a magyar ellenzéki keblekben nem gyújtottak volna világot?

Es a midőn az országnak távol jövőendője egy oly minden gondolataiban szabad-éltű, minden érzelmében a nép szeretetétől áthatott fejedelmi sarj kezébe van letéve, a minő a mi trónörökösünk, akkor akarunk mi egy győgyithatalan harczt megörökíteni a monarchia két országa között? Ezt akarjuk az új nemzedéknek örökségül hagyni?

A hajdani harczt neve hős tett volt, az újabbaké öngyilkosság volna.

De nem is akarják azt a népek, meguntatták fényes példával a legközelebbi „marhakérdésnél.“ Ha a vezér politikusoknak eszükbe jön két nemzet között civízást idézni elő, a nemzetek álléneke rajtuk s kibékülnek a maguk szakállára.

A magyar nemzet is át fog lépni a maga civízádkodásra szűzt pártszónokain, s a mely békét 17 év előtt megkötött, azt a békét ösztön és becsületesen meg fogja tartani, — a saját érdekében.

Érzi azt az egész ország, hogy nekünk békeség és rendezett állapot kell; ennek a békének, ennek a rendezett állapotnak a biztosítóka, az ország többségét képviselő szabadéltű párt és annak kifejezése, a jelenlegi kormány. Három választás alkalmával erősítette meg a hazai választók többsége a pártot irányadó vezetéseben, bizton hiszem, hogy e negyedik alkalommal még nagyobb erővel fogja, mind számban, mind tehetségeiben gyarapodva a törvényhozás termébe küldeni.

Hogy miadatt elmondjam, a mit a lefolyt kilenc év alatt e párt és ez a kormány Magyarországra jávára tett és létrehozott, ahhoz sem egy gyűlés ideje, sem az emberi test organismusa nem elégséges. Hivatkozom csak a mult országgyűlést bezáró legmagasabb trónbeszédre; és azokra a külföldi hírlapszózatokra, a mik ez alkalommal az ottani közvéleménynek pártatlan és megosztogatellen kifejezést adnak, hogy Magyarország, önkormányzatának rövid ideje alatt, minden téren roppant előhaladásokat tett. Hogy államháztartásunk rendezése végett az adókat emeltük, az bizonyos; meg kellett azt tennünk, hogy az ország fizetőképességét fenntartsuk. Minden becsület ember fizeti a maga adósságait; annyival inkább egy becsületes nemzet. Más országok is megértették magukat azért a magas ezéért, hogy államuk pénzügyét rendezzék. Olaszország évek során át előhaladást adott a népével, amivel igazán a legszegényebb embernek a falat kenyeret is meg volt adóztatva. Az ellenzék menydörgött is folyvást a pénzügymiszter ellen, de az azt felelte, hogy „nem az fizet, akinek tetszik, hanem az, aki tartozik velem“, s elérte, hogy Olaszország most egy tekintélyes állam, melynek szövettségét mindenki keresi; enélkül lett volna egy bukott állam, melyen mindenki osztozik. Mi is terhetek róttunk a saját vallainkra, hogy országunk czimerének becsületét megmentsük; és megmentettük. Ez ében már a rendes bevételeink fedezik rendes kiadásainkat s Magyarország hitelle rendületlenül áll Ezt értük el az adóemeléssel.

De azért távol van tőlem azt állítani, hogy már most tehát eljutottunk a boldogság kitűzőtől céljához. A politikába megpihenés nincsen; amit egy célt elértük, elöztünk áll a másik: a jobb után törekvés soha véget nem ér.

En sem a meglévő állapotoknak, sem a hatalmon levő kormányok magasztalói közé be nem állok.

Sőt meglátom és felfedezni törekszem a hiányainkat, s bár igazságos vagyok elismereni, hogy országunk jelen helyzetét végtelenül javult hajdani nyomorúságos helyzetünkhöz képest; de nem zárkozhatom el annak a tudata elől, hogy nemzetgazdasági, ipar, kereskedelem tekintetében nagyon hátra vagyunk maradv a oly országokhoz képest, mint Anglia, Német, Francia és Olaszország, s szabad követelnem, hogy hazánk kormánya igyekezzék megleszített erővel oda törekedni, hogy ezen országokkal a miénk egy színvonalra emelkedjen.

Egy olyan kormány irányában, melyet oly ösztentartó, öntudatos és áldozatkész nagy párt támogat, mely a trón bizalmának oly fényes tanujelével bír, mint a Tisza-kormány, lehetünk követelőbbek, az mérhet többet kezdhet nagyobbbat, mint egy gyöngye, dédelgetett kormány, melyet minduntalan föltelni kell, nehogy összetörjék, mert üvegéből van; ez vasból van; törheti az utat maga előtt.

Es én követelőbb akarok a kormány irányában lenni, mint az ellenzék; mert az ellenzék lehetetlenségeket követel tőle, a miket visszautasítani könnyű, de én lehetőségeket követelek a kormánytól, a miket teljesíteni nehéz. Azért van nagy erő adva neki, hogy a nehezséget győzze le.

Elismerem, hogy mindezen feladatok elérésében nekünk, egyes polgároknak is közreműködni köteleességünk. Az életmód minden ágazata óriási fejlődésnek indult: tanulmányozni, fejünket tömni, a külföldtől a jobbat eltanulni és azután dolgozni és tehetségeinket minden izét, időnknek minden óráját felhasználni nekünk a mai kor embereinek inkább kell, mint kellett apáinknak s utódainkra még több feladat vár s azt is hiszem, hogy a magyar, a maga természetes esze, gyors felfogása és kitartó munkaképessége mellett ki fogja állani a verseny a világ legelső nemzetével is, mind a ipar, mind a gazdaságot, mind a kereskedelem terén.

Azonban vannak az ország jólétének előmozdítására szolgáló olyan nagyszabású műveletek, a miknek végrehajtására egyedül azok képesek, a kik a kormányponon ülnek. És a midőn a nemzetnek minden tagja egyesül azon a téren, a hol a hazát nagygyűlése boldogga tenni lehet; elvárja a kormánytól, hogy e munkában ő járjon legelől.

Tíztes programot adni a jövő országgyűlés teendői felől, nem az én feladatam.

Az irányt jeleztem, melyben haladni szükségesnek látom. Feladataink leginkább az anyagi jólét emelésére irányozvák. Elvi ellentétet küzdelme nem var ráuk. Nálunk nincsen sem nemzetellenes párt, sem forradalmi párt, mindenki hazafi, mindenki loyális. A trónhoz az ellenzék minden árnyalata csak olyan hűséges, mint a kormánypártnak minden tagja az edes hazához; nálunk nincs vallásvillongás, cultuharc; az uralkodó vallás clerusa csak oly felvilágosodott, csak olyan hazafias, csak olyan türelmes, mint a

többi vallásfelekezetek papsága, a katolikus iskolákban ugyanazon korszellem világolása mellett oktatták az új nemzedéket, mint a protestansokéban. A liberalizmusnak nem a retrograd irány ellen kell küzdenie, hanem csak a tuhajtókat mérsékelnie, mert most még a konservatívek is liberális zászló mellett csoportosulnak; az antisemiták nem politikai párt, csak excedensek csoportja. A külpolitikában nyugalom van, a békét óhajtja minden állam s nem fenyegeti egy sem. Es így a jövő országgyűlésnek, menton minden nyugtalanító elvi küzdelmektől, egyenesen és főleg az ország jóléte, a nemzet gyarapodása kérdéseivel lehet foglalkozni.

Adjon az egek és szívek ura ez országgyűlés működésére áldást, kormányának erőteljesességet, hazánkunk örök jólétét, uralkodóknak dicsőséget.

Most még egy kevés türelmet kérek tisztelt hallgatónimtól, hogy egy tárgyról szóljak, mely nem vita kérdése többé: elhatározott tény, s a jövő országgyűlésnek nem tartozik tárgyai közé; de a minek létrejöttét fegyverül használja az ellenzék a kormány és a szabadéltű párt ellen a mostani választásoknál. Ez az új országgház.

Országunk fennállásának ezereztől fordulója közeledek, a nemzet lelkesedése régóta keresi, mint monumentális emlékek örökölte meg e nevezetes esztendő. Indítványoztunk nemzeti Pantheon, fényes Walhallát, bármibe kerüljön. A magyar országgyűlés már ezélett hat évvel elhátrázta, hogy a mostani hevenyészett és roskadozó országgház helyett egy palotát építsünk, melyben mind a két haz elérjen és a miniszterek is dolgozhassanak. A kormány ezt az épületet választotta ki arra a célra, hogy czredéves itléttünknek hirdetője legyen. Valóságos palota a nemzeti alkotmány számára, mely méltán versenyezzen a budai királyi palotával, a minek nagyszerű kiépítését épen most rendelé el felséges királyunk a saját költségére, úgy, hogy abban a trónörökösnek is állandó lakása leend. Az új országpalota építési költségvetése nem egész tíz millió forint; ezt az ellenzék még félrelé tulszámítva, ugy mutatja fel, mint a jelen kormány pazarlásának legfényesebb tanubizonyságát.

Mi ezt a palotát nem építjük a magunk kényelmére mert mire elkészül, beletelik tizenkét év, s akkor már közülünk vajmi kevesen kopatják annak lépcsőit; haem építjük az örök időnek, hogy ott álljon fényes hirdetőjeül országunk világnak, hogy Magyarországon alkotmányos szabadság uralkodik. A sok évre felosztott költség nem vetjük ki a honpolgárokra, hanem felveszjük kölcsönkép s annak csak a kamatait fizetjük, ezen kamatokból, feltéve, hogy az ellenzék számítása éll, s a monumentális palota tizenöt millióba fog kerülni, esik minden emberre átlag öt krajczár, de arány szerint kivette a gazdagabbakra több krajczár, a szegényebekre egy krajczártörödek. Egy esztendőben egy napon kell öt krajczárt megvonni magától minden magyarnak azért, hogy létrejöjjön a za mindenkitől óhajtott ezredévet hirdető pantheon, csak hogy nem a holt márványszobrok, hanem az élő alkotmányos szabadság számára.

Es ezért támadnak meg bennünket az ellenzék minden vezérnökai.

Az egyik vezérnök azt mondja, ne építsünk addig palotát az országnak, a mig vannak emberek az országban, a kik nem laknak jól mindennap. A másik vezérnökük így kiált fel: „mi haszna lesz ebből a palotából a eszmadiaának?“

Hát bizonyára, ha az ehez emberek beleegyezéséttől tennék függővé, akkor soha sem építetünk volna sem egy bazilikát, sem egy meuseumot; sem egy színházat, sem egy egyetemét; de még egy díszes pályafőt sem; mert az ehez embereknek mindezekre semmi szükségük nincsen. Hogy az ország azokról is gondoskodjék, a kik eheznek, igen helyes kívánság; meg is történik: szegény ápoló intézetek, kórházak, szeretetházak, tébolydák hirdetik, hogy az emberiségi köteleességek teljesítésére, a nyomorok és a szerencsétlenségnek enyhítésére is van a kormánynak és törvényhozásnak gondja; de már Magyarországot, mint az éhen, szomjan elvező országos népek hazáját állítani oda a világ elé, különösen a választási campagne alatt, még is csak exorbitans fantasia.

A mi pedig azokat a eszmadiaákat illeti, lát én egészen másformának ismerem a eszmadiaákat.

Mikor egy időben az én szülővárosomban megpendült az eszme, hogy a kálvinistának a templomunkhoz egy tornyot kellene építeni, olyan nagyot, hogy az sok mértföldnyi messzeségre hirdesse ragyogó aranycsillagával, hogy itt vallászabadság uralkodik; hat akkor az történt, hogy a eszmadia ezéhemester leteríté a templom ajtóban kerek köpönyegét s a mentéje ezüst gombjait levagdálva kessel, odaszórtá a köpönyre; példáját követte a többi eszmadia és azután az iparosok, hajósok, szekeres gazdák mind, a kik mind ökölnyi ezüst gombokat, mentekötököt viseltek s garmada támadt az ezüstből a eszmadia ezéhemester leterített köpönyegén. Most is áll a hatalmas nagy torony, a mi ezen áldozatokarán épült.

En meg vagyok felőle győződve, hogy mikor azt a bizonyos öt krajczárt le kell tenni nemzeti lételünk nagy monumentumáért

a eszmadia oltárára.

A csősége gasabb minden keresi is.

Az országgház rályunk sültve a a trónhoz.

Es gen tsiz barátom városára. Több szót elv, hogy retet ten rületnek, fogva én csak egy Au zés és fe seilnk!

napi táv az ottani főtisztele dott a fel bau rend moadtá a ken jelen és egy r töt mond széd ória.

töje tegna baton tér

munkban hivott ve künkben ebédem két igen elsőt a je dig a vad egyik sza ben állom junk által mán ur Laky Laj noklatáva puló mla készsége.

mint már mekkert e a tombola ból nyer gyeskedj rához K C Czegléd-m

pályen ré sziveskedj jelentkezn szükségelt hessék. L

Lövészet e du szögli frankos. Fodor Jós mélylövés tallért, le db. I trto.

— K iparos ifjú lte által tárgyaihoz e se y Im rabokkal finom értékes dis K a s a n czellán tá glet törő tartót; S Keszle feld A czeni G Fogadják ikert az közzönete Serly Ed

— H lajdonosa — N mő illett sz. honvé saját, val Erzsébet téknevéne belügymin tetett.

— A sülete jóv galmát; a es minden ifjak júnia kerültebb.

— B tehetségere reiben, s l jesen jogos kisasszony ren s így riumnak le a valóságú juk, hogy

a eszmadia lesz a legelső, a ki azt a hazaoltárára szívesen elhozza.
A nemzet nagyságáért, országunk dicsőségéért való lelkesedés nem csupán a magasabb körök tulajdona; része van abban minden hazafinak, habár keze munkájával keresi is azt, a mit ezért áldozatul elhoz.
Azért csak hadd emelkedjék fel az új ország, s álljanak homlokán koronás királyunk gyémánt szavai. „Itten van egy-sülve a magyar nemzet kettős erénye, hűség a trónhoz és az alkotmányhoz!”

Es most végezetül legyen szabad az gen tisztelt pártelnök, Eder Ödön kedves barátom beszéde utolsó részére, a mi Kassa városára vonatkozik, csak egy szót mondani. Több szót tilt az az általános eltagadott elv, hogy képviselőjelöltnek nem szabad ígéretet tennie, mely hasznára váljék azon körülmények, melyet ő képviselni óhajt. Ezen-fogva én az általa elmondottakra épen csak csak egyetlen egy szót tudok mondani: azt hogy Amen! (Szünni nem akaró zajos éljen-zés és felkiáltások: „Éljen Jókai Mór képviselőnk!”)

Napi hírek.

— Ft. Révész Bálint a mint már tegnap i táviratán is tudattuk Szegeden volt az ottani új ref. templom felszentelésénél. A főszentelő püspök ur remek beszédet mondott a felszenteléskor, és a „fekete sa-sa-ban rendezett banketten az első toasztot mondta a királyi családra. — Az ünnepélyeken jelen volt gróf Ráday Győző is, és egy rendkívül gyújtó felköszöntőt mondott gróf Tisza Lajosra, a beszéd őriási hatást keltett.

— Vértesi Arnold lapunk főszerkesztője tegnap a fővárosba utazott s csak szombaton tér ismét haza.

— A guti vadászathoz. Tegnap szombaton a guti vadászati időzés és a meghívott vendégek multságáról közölt cikkünkben felemlítettül maradván a társaságban rendezett banketten az első toasztot mondta a királyi családra. — Az ünnepélyeken jelen volt gróf Ráday Győző is, és egy rendkívül gyújtó felköszöntőt mondott gróf Tisza Lajosra, a beszéd őriási hatást keltett.

— Vértesi Arnold lapunk főszerkesztője tegnap a fővárosba utazott s csak szombaton tér ismét haza.

— A Fröbelgyermekkert tombolája, mint már ituk június hó 14-én lesz. A gyermekkert elnöksége felkéri a közönséget, hogy a tombolához a játékonczzel iránti tekintetből nyeresémtárgyakat adományozni kegyeskedjék. Az adományok az egylet titkárához Kovács B. Gyula urhoz küldendő Czegléd-utca 25 sz. alatt.

— A miskolci országos dalárúny-pályán részt venni kívánó partoló tagjaink szíveskedjenek folyó évi június 1-ő napjáig jelentkezni, hogy a központi választmányhoz szükségelt bejelentés kelő időben megtörtén-hessék. Lengyel Imre elnök.

— Lővészlet. 1884. Május 25. tartott lővészlet eredménye. Díjat nyertek: I-ő rendű szöglövőssel Nadányi Kornél 1 db. 10 frankos aranyat II-ő rendű szöglövőssel Fodor József 1 db. 5 frankos aranyat, legjobb mélylövőssel Kovács Gyula 1 db. 2 fős tallért, legtöbb körülövőssel Heine Alfréd 1 db. 1 fős tallért.

— Köszönetnyilvánítás. A debreczeni iparos ifjúság önképző és betegsegélyző egy-lete által rendezendő sorsjáték nyeresémtárgyairhoz az egylet zászlóanyja özv. Vese-ey Imréné 6 nagysága igen értékes darabokkal volt kegyes járulni; ugyanis egy finom készítményű toalette-tükörrel és egy értékes dísz-asztalkával. Adakoztak továbbá: Kaszanyitzky Endre különböző por-czellán tárgyakat; Mayer Ignác egy nar-gilet török pipát; Kiss Ilona egy tinta-tartót; Stern S. Benő egy szivartartót; Keszler Jakabné egy órapárnát; Rosen-feld Adolf egy virágocsolót; Debre-czeni Gábor egy porcellán kávégepet. — Fogadják a nemes szívű adakozók adománya-ikért az egylet nevében nyilvánított forró köszönetemet. Debreczen 1884. május 27. — Serly Ede egyleti elnök.

— Három darab kules találatot. Tulajdonosa jelentkezett szerkesztőségünkben.

— Névváltozás. Krausz Ábrahám eskö-mői illetőségű debreczeni lakos 46. sz. honvédszászlóaljbeli számvevő őrmester, saját, valamint Hildegárd, Izabella, Eszter, Erzsébet és Sándor kiskora gyermeki ve-zetőnevének „Darvasi“-ra kért átváltoztatása, belügyminiszteri rendelettel megenged-tetett.

— A kereskedő ifjak önképző egye-sülete jövő hó 21-én tartja nyári táncvíg-almát; a rendezőség már serényen működik és minden jel arra mutat, hogy a kereskedő ifjak júniusi egyike leend az idény leg-sikerültebb multságainak.

— Bernát Flora kisasszony művészi tehetségéről beszélnék városunk társas kö-reiben, s lapunk magaslatú előismerését tel-jesen jogosultnak tartják. Megirtuk hogy a kisasszony naturalista az énekművészet ter-én s így az a hír, hogy a zeneconservato-riumnak lett volna növendéke nem felel meg a valóságnak, sőt biztos forrás nyomán irhat-juk, hogy a színpadon mint műkedvelő vasár-

nap negyedikszor lépett fel. A holnapi elő-adás iránt rendkívül az érdeklődés, s nem lehet kételkedni benne, hogy a színház ismét zsúfolásig megtelik. — A holnapi előadásnál ez operettben egész-n új betétek lesznek.

— Rémes gyilkosság. Lapunkban már megemlített tettünk arról a borzasztó gyil-kosságról illetőleg kutba fullasztásról, mely f. hó 20 és 21-dike közti éjjel Arva Fe-rencz Debreczenhez tartozó kis elepi ta-nyáján történt. A vizsgálat újabb sensatio-s adatokat hozott napvilágra e kezdetben rej-télyes bűntényről s midőn ezeket főbb voná-násokban közöljük, megemlítjük, hogy a mult alkalommal tévesen közöltük a vizsgáló bíró nevét, a mennyiben a vizsgálatot Lengyel Imre törvényszéki bíró vezette. Köztudomás-szerint a szerencsétlen meggyilkolt neve Ba-log Péterné Erdei Sára volt s Arva Ferencz tanyáján gazdasszonykodott. 21-dikén reggel nincs sehol, mindenütt keresik, belenéznek a kutba, hát ott lebeg a víz felszínén. A mint kiemelik a kutból, a test össze-vissza van szurkálva. Kétségtelen volt, hogy nem önként ugrott a kutba. A gyanu a tanyán lakó kocsiosokra Juhász Györgyre és Lukács Istvánra esett. Mindkettőt letartóztatták. Ki is vallották hajmeresztő tet-tüket. A szegény asszonyt elevenen bedobták éjjel a kutba, s mikor az kiakart mászni, vasvillákkal visszaszigálták, míg az a 4 méter mélységű vízbe végkép elnem merült. Es mily kicsinyes indoka volt e rettenete-sen embertelen gonoszságnak. Azt mondják a gazemberek, hogy nem lehetek megelé-gdedve vele, mert nekik rosszul és keveset főzött s azért ölték meg. Most a helybeli kir. törvényszék börtönében várják a bünt-ető igazság ítéletét.

— Zeneestély tartatik ma este Oláh Józsi zenekara által az „Európá” kávéház kerthelyiségében.

— Gyógyszerész gyakorlatok felvé-tetik vidéki gyógyszerháza egy 4-6 gym-n. osztályt végzett ifjú akár azonnal, akár pe-dig az iskolai év végével. Bővebb felvilágosítást nyerhető szerkesztőségünkben.

— A közönség figyelmébe. A Miklós utca sarkán levő — jelenleg Czégely Fe-rencz ur tulajdonát tevő ház helyén az idén egy díszes palota fog felépülni, azonban a Turay Farkas közevítő és tudakozó inté-zete továbbra is ott marad, mit is szüksé-gesnek láttunk tudatni a közönséggel most, midőn a cselédváltás ideje közeledik, mert ez intézet fennállása óta jöhírvénnek örvend, a mit szoliditása által valóban ki is érdemelt.

— Valetín és társa jöhírvén hamburgi bankház mai lapunkban közzétett hamburgi pénzkiosorolásra vonatkozó hirdetésére fel-hívjuk tisztelt olvasóink figyelmét, mely ki-sorsolás kétségkívül a közönség érdeklődését megérdemli, mert kevés költségel mindenki megkísérélheti szerencsésjét.

Ujkori felfogás. Laura: Soká, igen soká fog még tartani, míg olyan férfit találak, a ki nekem megtetszik. Ilka: Hát mit tesz addig? Laura: Mit tehetek mást, hát csak férj-hez megyek.

A szoboszlai ekeverseny és gépvásár.

(Saját levelezőnkől.)

Szoboszló, május 26.

(Sürgöny levél.) Reggeli 6 órakor indultunk el külön vonattal Szoboszlóra; a 150 gazdasági intézeti hallgatón kívül mintegy 80 látogató debreczeni gazda. E kirándulás-ban résztvettek közt volt Mélt. gróf Dégen-feld József főispán ur kedves nejevel.

Az indóházban nagy néptömeg fogadott, élen Czeglédi Lajos polgármester ur-al. A főispán ur és neje a polgármester ur-hoz lettek beszállásolva, a többiek magánhá-zakhoz.

Meglepő volt a kocsik hosszú sora, a mely az indóháztól egész a városig terjedt s úgy a kocsik ily nagy számban kiállítá-sával mint a látogatók kitünő elhelyezésével fényes tanúbizonyítást adtak a szoboszlaiak azon vendégzereteltől, mely a magyar em-ber jellemző tulajdona.

A társaság egy része szállását kereste fel, más része pedig egyenesen a gépkiallítás-ra hajtott. Már távolról feltűnt ama nagy deszka szín telve mindenféle gépekkel, mely-et e czéla emeltek. Mi debreczeniek kiket hívatásuk arra kényszerít, hogy már a delutáni vonattal visszatérjünk egyenesen a kiállításra hajtottunk; meglepetéssel ta-pasztaltuk hogy e kiállítás sikere a legverme-sebbreményeket is túlszárnyalta. Képviselő-voltak hazánk gépgyártásai csaknem kivétel nél-kül, ott láttuk többször közt Clayton és Shutt-leworthon újabb szerkezetű 4 és 6 lőerejű gőz esztrépeket, melyek működésben vol-tak, különféle újabb és még eddig a nagy publicum előtt ismeretlen gazdasági eszköze-it, ott voltak kiállítva és működésben Tar-nóczy, Fehér Miklós, a csermelyölgyi társa-ság, Propper Samu a lipsei Sach czég kép-viselője gazdasági gépei; Braun és társa debreczeni új czég szintén sokat állí-tott ki.

Továbbá egy szép angol kos gyűjte-ményvel ott volt Rosenthal bpesti állat-im-porteur.

A gépek egy része még tegnap elada-tott. A gépkiallítást 1/2-9-kor nyitotta meg a hajdumegyei gazd. egylet elnöke gr. Zichy

Géza ur közönséget szavazván Szoboszló vá-roának, a vendégek elszállásolásáért, a ren-dező bizottságnak fáradozásaiért, és a közönségnek megjelenséért.

A kiállítás megnyitása után kihajtat-tunk a versenyterre az „Ekkleziás tanya” földjére, a hol részt vettek a hazai és több elismert külföldi czég jeles hártmányár-uk-nál. Daczára a kellemetlen időnek, roppant néptömeg töltött ki a versenyterre.

A talaj nem volt igen alkalmas a szá-raság miatt, és legnagyobb hátrányt a sze-les idő képezte.

Azonban ha maga a verseny sikerülte e tekintetben akadályozva volt, annál feltünőbb siker koronázta magát a gépkiallítást, a mely-nek főleg megyei közgazdasági viszonyainkra jótékony hatása lesz.

A szabadban felállított laackonyha sár-akat ugyan feldöntötte a szélvihar, de azért a pompás ebédet sátor nélkül is jótévtá-gyal költötte el a közönség.

Tudósító.

(Az ekekről, az egész versenyről és a jury ítéletéről közelebb szakértő kéz által írt ösmertetést fogunk közölni. Szerk.)

Közgazdaság.

Assicurazioni Generali. Mai számunk hirdetési rovatában közöljük a trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) 1883-ik évi zárszámláját és vagyonki-mutatását. Amint a jelentésből látjuk, ez a jó hírnevű biztosítási intézet fejlődése a le-folyt évben is jelentékeny előhaladást tett. Összes díj- és illetmény-bevételei 13,281,391 frt. 81 krra rugnak, a még folyamatban levő kockázatok tartaléka 955,016 frt. 82 krral szaporodott. Az 1883-ik év végével folya-matban levő életosztályi tőkebiztosítások ösz-szege 77,246,710 frt. 04 krt teszen, kerek-szám 7 millió forinttal növekedett. Az élet-biztosítási osztály üzletének e jelentékeny szaporodását különösen ki kell emelnünk és ezt az intézet, mint az a jelentésben joggal hangsúlyoztatik, részben ama általános biza-lomnak, melylyel a biztosító közönség irá-nyában viseltetik, részben a kötvények fel-tételeiben pár év előtt behozott és a bizto-sító közönségre nézve nagyon előnyös ujítá-soknak köszönheti. Az 1883-ik évben 27,780 kárért 9,611,024 frt. 38 krt, s így fennállása óta 516,028 kárért 169,785,742 frt. 38 krt fizetett ki a trieszti általános biztosító-társaság, mely összegből hazánkra magára 74,286 kárért összesen 30,022,836 frt. 15 kr-esik. A jégbiztosítási üzletnél szenvedett je-lentékeny veszteségek dacára 551,419 frt 79 krrnyi tiszta nyereség mutatkozik, és így minden 315 frttal befizetett részvény után 220 frank=88 frtnyi osztalék adható. A tü-zbiztosítási osztálynak a későbbi években be-hajtható díjai fedezetére adott díjkötelezők értékének összege 19,992,193.02 frtra emel-kedett; az intézet kezesességi alapja részvény-tő-kében és készpénztartalékokban 29,698,824.20 frtot teszen és mint a vagyonkimutatásból látható, a legnagyobb elővigyázattal, jó ér-tékekben van elhelyezve.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

A DEBRECZENI ZENEDE JAVÁRA

Második műkedvelői előadás
Szerdán, 1884. Május hó 28-án

a debreczeni zenede javára helybeli műked-velők által, a es. kir. 39-ik ezred zenekará-nak közreműködése mellett előadták:

Szemelvények Wagner „Loheng-rin” dalművéből.

Előadja: Czapek Péter karnagy vezetése alatt a 39-ik ezred zenekara.

Ezt követi: A DICSŐSÉG BAJJAL JÁR.

Bohózat 1 felvonásban. Irta Bekett G. Ren-dező: Foltényi Vilmos ur.

SZEMÉLYEK:
Madli Hegedűs Sándor ur.
Lucretia, özvegy Varga Gabriella k. a
Flashpan Felix, képiró Kovács B. Gyula ur.
Lydia Varga Vilma k. a.
John, Madli szolgája Domahy Elemér ur.

Végül:
Tíz leány és egy férj sem.

Kezdetre 7 1/2 órakor.

Felolvasó szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-ter.

MATTONI BUDAI KIRÁLY-KESERÜVÍZE
orvosi tekintélyektől legjobban ajánlva
kepható minden gyögyesertár és ásványvízkereskedésben.
MATTONI & WILLE BUDAPEST.

Rendkívüli alkalom!

CSAK PÜNKÖSDIG!

Van szerencsém jelenteni, miszerint NŐI DIVATÜZLETEMET Pünkösöd után a Várad utcazi 2130 sz. házba (a vármegyeház mellett) helyezem át, s az átköltözködést megkönnyítendő,

női és gyermek-kalap FEJDISZ, FŐKÖTŐ

stb. nagy és a legújabb divat szerinti kész-letemet a régi helyiségben tetemesen le-szállított áron árúsítom el.

Fenyvessy Béláné
kis templom-bazár 7. sz. a.

Szerencsés esetben **500000** márka.

A nagy Hamburg állam által biztosított pénzkiosorolás a legnagyobb kedvel-tésnek örvend a kiosorolásioldó nyeresémtárgyairól és a pontos nyeresémtárgy-kiízetes legnagyobb biztosítéka által. A terv határozatainak megfelelőleg egy külön e-czélra kirendelt főigazgató által vezetettik és az állam részéről ellenőrizve. Keves-bő lefolyása alatt az első 60 a hetedik osztályig 100,000 sorsjegy közül 50,500 sor-jegy biztosan nyeresémtárgyul buzáik ki. Ezek alatt vannak főnyeresémtárgyok esetleg 500,000 márkáig; közzösen azonban:

1 nyer. á 300,000 márka	26 nyer. á 10,000 márka
1 nyer. á 200,000 márka	56 nyer. á 5,000 márka
2 nyer. á 100,000 márka	106 nyer. á 3,000 márka
1 nyer. á 90,000 márka	258 ny. á 2,000 márka
1 nyer. á 80,000 márka	6 ny. á 1,500 márka
2 nyer. á 70,000 márka	515 ny. á 1,000 márka
1 nyer. á 60,000 márka	1036 ny. á 500 márka
2 nyer. á 50,000 márka	29020 ny. á 145 márka
1 nyer. á 40,000 márka	19,463 ny. á 200 márka
5 nyer. á 20,000 márka	150,124, 100, 94, 64, 67, 40, 20.
3 nyer. á 10,000 márka	

Ezen nyeresémtárgyokból az első osztályban 4000 sorsolattik ki 157,000 m. összeg-ben. Az 1 oszt. főnyeresémtárgy 50,000 mt. tesz s a 2-ikben 60,000, a 3-ikben 70,000, a 4-ikben 80,000, az 5-ikben 90,000, a 6-ikben 100,000, a 7-ikben azonban esetleg 500,000, illetőleg 300,000, 200,000 stb. márkára emelkedik.

egy egész eredeti sorsjegy csak 3 frt 50 kr.
egy fél eredeti sorsjegy csak 1 frt 75 kr.
egy negyed eredeti sorsjegy csak — 90 kr. o. e

Az összeg beküldése után, bankjegyben postaltalványnyal vagy utánvét mellett a beérkező meg-rendelések pontosan eszközölhetnek. Kézhez kapja mindenki az állam czímorével ellátott eredeti sorsje-gyét és egyidejűleg a hivatalos tervet, melyből minden körülmény mint nyeresémtárgy beosztás, huzás ideje és a különböző osztályok betéti megtudhatók. A huzás után azonnal megkapja minden résztvevő a hiva-talos államczímere nyeresémtárgytervet, mely világosan feltünteti a nyeresémtárgyok és az illető számokat, melyek nyertek. Kifizetés a nyeresémtárgytervhez pontosan állami garantiá mellett történik.

Kívánatra a hivatalos tervet előlegesen és ingyen megküldjük, továbbá hajlandónak nyilatkozunk arra nézve, hogy nem tartozó sorsjegyeket, ha azok a huzás előtt kelő időben visszaküldetnek, ismét viss-zavenni és az érte járó összeget haladéktalanul visszaküldjük. Miután ezen nyeresémtárgytervvel nap-onként igen jelentékeny számmal megrendelések érkeznek hozzánk, kérjük emellegve, hogy minden megren-delést pontosan eszközölhessük, azokat mihamarabb, mindesetre azonban:

1884. évi május hó 31-ike előtt közvetlenül hozzánk juttatni.

V A L E N T I N és T á r s e
banküzlet Hamburg.

Szerencse és véletlen, gyakran nagy szerepet játsza-nak az emberi életben és annak mindenki kivétel nél-kül nyitva tarthat bátran egy ajtót, ha azt mint itt, szolid és kényelmes módon elérheti.

A mi főnyeresémtárgyunk a szerencse régióit rendkívül kedve-ző és a tisztelt megbízóink érdekei általunk mindenkor a leggon-dosabban szemmel tartjuk.

Mindenki abban az előnyben részesül nálunk hogy eredeti sorsjegyet közvetlenül, közvetítő közbejárása nélkül sija és az által mindenki nemcsak a nyeresémtárgytervet kapja meg legkorábbi idő alatt a huzás után felszólítás nélkül, ha nem az eredeti sorsjegyet a szerencsétlen megállapított ar-ban, minden tölteset nélkül.

